

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ 1929 - 2025 Ο ΙΕΡΑΡΧΗΣ ΠΟΥ ΗΘΕΛΕ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Media: ΤΑ ΝΕΑ

Page: 1,8-11

Published at: 27-01-2025

Author: Surface: 3631.64 cm² Circulation: 10340

Subjects:

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ 1929 - 2025 Ο ΙΕΡΑΡΧΗΣ ΠΟΥ ΗΘΕΛΕ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΥΠΗΡΕΤΗΣ

ΝΑΤΑΣΑ ΜΠΑΣΤΕΑ, ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΡΟΒΒΑ
ΓΡΑΦΟΥΝ Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ ΙΕΡΟΘΕΟΣ
ΚΑΙ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΜΑΡΙΟΡΑΣ Σ. 8-10

Ποια είναι
η επόμενη ημέρα
στην Εκκλησία
της Αλβανίας

ΑΠΩΛΕΙΑ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ (1929 - 2025)

Ένας ψίθυρος στην αιωνιότητα

Εκοιμήθη το Σάββατο ο άνθρωπος που ανέστησε την Ορθόδοξη Εκκλησία της χώρας και αποτέλεσε υπόδειγμα ιεράρχη

THE NATASIAS ΜΠΑΣΤΕΑ

Τέλος δεκαετίας του 1960. Η Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου του Μάρμπουργκ αναθέτει στον Αναστάσιο Γιαννουλάτο τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας και φιλολογίας, ενώ ολοκληρώνει το διδακτορικό του. Ομοίως τα Σαββατοκύριακα και τις γιορτές, στην αρχή με τρένο και κατόπιν με ένα μεταχειρισμένο Simca, πηγαίνει σε διάφορες περιοχές της Γερμανίας, που δεν έχουν εφημέριο – σε εργοστάσια όπου δουλεύουν πολλοί Έλληνες μετανάστες. Εχοντας σε ένα βαλιτσάκι τα απαραίτητα για τις ιεροτελεστίες, στήνει ένα τραπέζι δίπλα στις γραμμές παραγωγής και τελεί θεία λειτουργία για τους εργάτες.

Αυτό μοιάζει με σκηνή από ταινία του Αγγελόπουλου, του είχα πει όταν αφηγήθηκε την ιστορία. «Με τον Θεόδωρο ήμασταν φίλοι και συμφοιτητές, σκεφτόταν να κάνει κάτι στην Αλβανία για τα όσα περάσαμε και όσα έχουμε φτιάξει εκεί» είχε απαντήσει. «Αλλά δεν πρόλαβε». Δεν πρόλαβε ούτε ο ένας ούτε ο άλλος. Όταν το έργο είναι τόσο μεγάλο, ίσως τελικά δεν προλαβαίνει ποτέ κανείς.

«Με νοιάζει ο άνθρωπος»

Η πρώτη συνάντησή μας με τον Αρχιεπίσκοπο Αναστάσιο έγινε το 2000. Βρέθηκα στα Τίρανα για μια συνέντευξη μαζί του, καθίσαμε στο γραφείο του στον πάνω όροφο του λιτού κτιρίου της Αρχιεπισκοπής, όπου βρίσκονταν ακόμα σφηνωμένες στα τζάμια κάποιες από τις σφαίρες που είχαν ρίξει εναντίον του, στις ταραγμένες χρονιές που είχαν προηγηθεί. Πριν αρχίσουμε του εκμισθρευθήκα ότι δεν είμαι σίγουρη πώς είναι η πίστη, εάν και πόσο πιστεύω – ήθελα να είμαι ειλικρινής μαζί του. Χαμογέλασε μειλίχια και μου είπε γλυκά: «Μα με εσένα θέλω να μιλήσω. Με τους άλλους μπορώ να μοιραστώ τη σιωπή της πίστης».

Αυτή την πλήρη ελληνική μισαλλοδοξία θα τη διαπίσωνα επανειλημμένα στα χρόνια που θα ακολουθούσαν, στη διάρκεια των οποίων διατηρήσαμε επαφή. Θα τη μάθαινε όλος ο πλανήτης τη δεκαετία του 1990, όταν άνοιξε τις δομές της Ορθόδοξης Εκκλησίας για τους χιλιάδες, κυρίως μουσουλμάνους, πρόσφυγες από το Κόσοβο που έφθασαν στην Αλβανία – «με νοιάζει ο άνθρωπος» ελεγε ξανά και ξανά και θυμόταν με συγκίνηση τα γράμματα που του έστειλαν αργότερα κάποια από τα παιδιά και τις μανάδες που είχε βοηθήσει τότε. Αυτός ήταν και ένας από τους λόγους που είχε προταθεί για Νομπελ Ειρήνης το 2000.

Τα θυμηθήκαμε όλα αυτά με λεπτο-

μέρειες όταν ξεκινήσαμε να γράφουμε τη βιογραφία του το 2018. Μίλησε για τον μικρό Τασούλη που μεγάλωσε στην Κυψέλη, για το περίφημο Β' Γυμνάσιο Αρρένων στην Αχαρνών όπου πήγε σχολείο, την εισοδό του στη Θεολογική και για την επιλογή του να υπηρετήσει την Εκκλησία.

Να προσφέρουμε τον εαυτό μας

Όταν έπρεπε να πάρει κάποια σημαντική απόφαση θυμόταν πάντα τη φράση του Ιησού προ του πάθους: «Εάν μη ο κόκκος του σίτου πεσών εις την γην αποθάνη – εάν δεν αποθάνη πολύ καρπόν φέρει». Σε ελεύθερη μετάφραση: εάν ο κόκκος του σταριού δεν πέσει στη γη για να πεθάνει, μένει μόνος του. Εάν όμως πεθάνει ελεύθερα, σε μια ελεύθερη αποδοχή

της θυσίας, θα φέρει πολύ καρπό. «Είμαι πεπεισμένος» τόνιζε «πώς για να βρούμε τον εαυτό μας ολόκληρο, πρέπει να τον προσφέρουμε. Όσοι κλείνονται στο εγώ τους στερούν τον εαυτό τους από τη δυνατότητα να αναπτυχθούν οι υπέροχες δυνάμεις που μας έδωσε ο Θεός, δηλαδή η αγάπη και η δημιουργία».

Πάνω σε αυτό στήριξε την πορεία του. Όπως την παραμονή του στην Αφρική τη δεκαετία του 1980 ως Τοποτηρητής της Ιεράς Μητροπόλεως Ανατολικής Αφρικής – αφήνοντας πίσω του ένα έργο με σχολεία, νηπιονομία, ναυούς και κλινικές. Θυμόταν με χαμόγελο τον γέροντα της φυλής Κικούγιου όταν έμαθε ότι τον κάλεσαν για μια άλλη αποστολή να του λεί: «Ξέρω γιατί σας διάλεξαν. Διότι είστε άνθρωπος που κτίζει».

Οι μεγάλες δυσκολίες

Κάτι που επιβεβαιώθηκε αμέσως μετά με την αποστολή του για την αναστήλωση της Ορθόδοξης Αυτοκέφαλής Εκκλησίας της Αλβανίας σε μια ιδιαίτερα ταραγμένη εποχή για τα Βαλκάνια. Η ευρυμαθείά του, ο σεβασμός που ενέπνεε και η ικανότητά του να κατανοεί μέσα από την πίστη και την αγάπη του για τον άνθρωπο τις πιο λεπτές αποχρώσεις της πολιτικής που υπηρετεί την ειρήνη, έπαιξαν ένα σημαντικό σταθεροποιητικό ρόλο στην ευρύτερη περιοχή, που η Ιστορία δεν έχει ακόμα αναγνωρίσει επαρκώς. Αν δεν ήταν ο Αναστάσιος, μπορεί τα πράγματα να είχαν παρεκτραπεί.

Οι δυσκολίες μεγάλωσαν – το μόνο που βρήκε όταν πήγε στην Αλβανία ήταν μισογκρεμισμένοι ναοί και εχθρότητα.

Στο γραφείο του είχε κρεμασμένη την εικόνα από την εκκλησία του Αγίου Βλασίου στο Δυρράχιο – τρεις τοίχοι όρθιοι κι αυτοί όχι ολόκληροι, χωρίς σκεπή, με χορταριασμένο δάπεδο. Εκεί έκανε μια από τις πρώτες λειτουργίες, σε μια χώρα που δεν είχε καν ιερείς.

Εκεί, στις τρεις δεκαετίες που ακολούθησαν, δημιούργησε. Δεν έφτιαξε μόνο δεκάδες σχολεία, κλινικές, εργοστάσια, ορφανοτροφεία, ακόμα και πανεπιστήμιο αλλά και βαθείς δεσμούς με τους ανθρώπους και τη χώρα. Μέσα όμως από αλληπάλληλες δυσκολίες που αντιμετώπιζε από μια μερίδα του πολιτικού κόσμου της Αλβανίας που ήθελε να τον εκδιώξει.

Κάθε Κυριακή, μα κάθε Κυριακή, ο ναός της Αναστάσεως στο κέντρο των Τίρανων γέμιζε ασφυκτικά. Και

▶ Από την επίσκεψη του Αναστάσιου στο κέντρο φιλοξενίας προσφύγων στο Κουτσόχερο της Λάρισης

«Είμαι πεπεισμένος» τόνιζε «πώς για να βρούμε τον εαυτό μας ολόκληρο, πρέπει να τον προσφέρουμε. Όσοι κλείνονται στο εγώ τους στερούν τον εαυτό τους από τη δυνατότητα να αναπτυχθούν οι υπέροχες δυνάμεις που μας έδωσε ο Θεός, δηλαδή η αγάπη και η δημιουργία»

όταν τελείωνε η λειτουργία έβλεπε μια ουρά να σχηματίζεται από τη μια πλευρά. Όσοι ήθελαν, περίμεναν να μιλήσουν με τον Αρχιεπίσκοπο Αναστάσιο, να πουν τα προβλήματά τους, να ζητήσουν συμβουλές, βοήθεια, να ακούσουν τον ιαματικό παρηγορητικό λόγο του. Κι εκείνος, παρά το βάρος των ετών και την κούραση, καθόταν με υπομονή και αγάπη να τους ακούσει και να προσφέρει βοήθεια όπου μπορούσε.

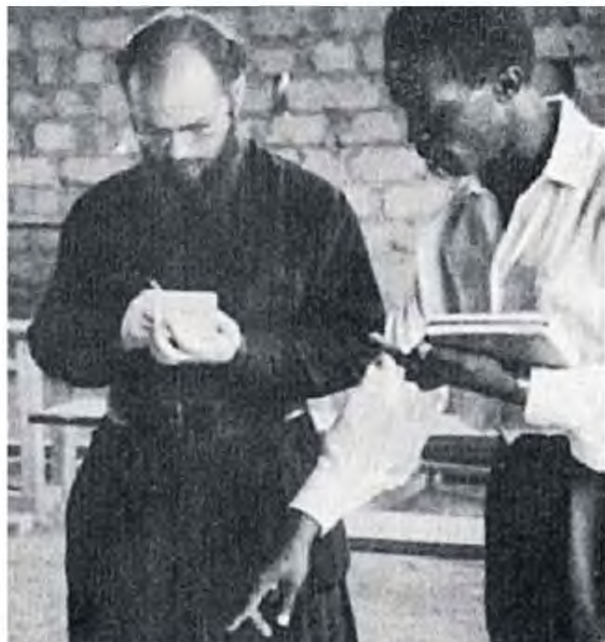
«Παράδοση στον Θεό»

Επί πανδημίας, όταν περνούσαμε πολλές ώρες στο τηλέφωνο, ετοιμάζοντας τη βιογραφία του, αφηγείτο πολλές ιστορίες – από το αυτοκινητικό δυστύχημα στην Ουγκάντα που ήταν αφορμή για να ξεκινήσουν τα προβλήματα στην όραση που τον ταλάνιζαν μέχρι το τέλος, τις νύχτες που περνούσε με προσευχή και «παράδοση στον Θεό», για τους φοιτητές του όταν διδασκε Ιστορία των Θρησκειών στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, για το καμπαριό του ναού της Αναστάσεως που μοιάζει με κεριά και το σχεδίασε μόνος, για τις προσπάθειες να φτιάξει νεκροταφείο για εκείνους που έπεσαν στο αλβανικό μέτωπο στον πόλεμο του '40, για τις ανησυχίες του για την επόμενη ημέρα της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Αλβανίας όταν εκείνος θα φύγει. Του ανέφερα κάποια που είχα μάθει: για τους φοιτητές που βοήθησε στην κατάληψη της Νομικής το 1973, ένας από τους λίγους ιερείς που το έκαναν σε εκείνη τη σκοτεινή σελίδα της σύγχρονης ιστορίας μας. Και για το πώς όταν περπατούσε στο Αργυρόκαστρο, στην Κλεισούρα και την Κορυστά, έφηνε σιγανά τη νεκρώσιμη ακολουθία για όσους είχαν φύγει σε εκείνα τα χώματα και έδωσε μια πολύχρονη μάχη για να συγκεντρώσει τα οστά τους στο κοιμητήριο στις Βουλιάρδες. Έδωσε και μια άλλη μεγάλη μάχη για την επιβίωση της Ορθόδοξης Αυτοκέφαλης Εκκλησίας της Αλβανίας: να επενδύσει σε υδροηλεκτρικά φράγματα ώστε να μπορέσει να εξασφαλίσει την οικονομική της ανεξαρτησία και τη συνέχιση του έργου τώσων ιδρυμάτων με εκατοντάδες εργαζομένους.

Τα κουρασμένα μάτια του έλαμπαν με εφρηβική περιέργεια κάθε φορά που συζητούσαμε κάποια νέα τάση στην κοινωνία. Χρησιμοποίησε τον στίχο του Τ.Σ. Ελιοτ από τα Τέσσερα Κουαρτέτα: «Η μόνη σοφία που μπορούμε να ελπίζουμε πως θα αποκτήσουμε είναι η σοφία της ταπεινοφροσύνης. Η ταπεινοφροσύνη δεν έχει τέλος».

Μακαριότατε, έχετε κάνει μεγάλο έργο, έχετε αλλάξει τις ζωές χιλιάδων ανθρώπων, του είπα κάποια στιγμή. Πώς είναι αυτή η αίσθηση; Χαμογέλασε με τον γνωστό του τρόπο: «Όλα αυτά είναι ένας ψίθυρος αγάπης και ευχαριστίας μέσα στην αιωνιότητα για τον Αιώνιο».

Το Βιβλίο «Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος πορεύομενος. Συνομιλίες με την Νατάσα Μπαστάα και τον Μάκη Προβιάτα» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πατάκι

► Η Ορθόδοξη Εκκλησία παρείχε τη βοήθειά της στους κατοίκους που είχαν πληγεί σε μεγάλες πλημμύρες το 2002 στις περιοχές Λέζας, Βερατίου, Αργυροκάστρου και της Σκόδρας το 2010

► Ο Αναστάσιος, Επίσκοπος Τοποτηρητής της Μητροπόλεως Ειρηνουπόλεως, σε σχολική τάξη στην Ουγκάντα, το φθινόπωρο 1982

Απόστολος της συνύπαρξης

Ο μακαριστός Αρχιεπίσκοπος Τυράνων, Δυρραχίου και πάσης Αλβανίας κυρός Αναστάσιος (1929-2025) υπήρξε κορυφαίος πρωταγωνιστής στις εκκλησιαστικές εξελίξεις για πολλές δεκαετίες, ενώ συγχρόνως κόσμισε ευρύτερα την κοινωνική αλλά και πολιτική ζωή τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, ιδιαίτερα δε στην Αλβανία, όπως αποδεικνύεται από πληθώρα τιμητικών διακρίσεων. Το μέγεθος της επιδραστικότητάς του αποδεικνύεται και από την απόπειρα δολοφονίας εναντίον του το 1997, όταν η Αλβανία βίωνε ισχυρές πολιτικές εντάσεις με τη μωσουλμανική πλειοψηφία να οδηγεί τη χώρα σε αδιέξοδο.

Ο Απόστολος της ειρήνης, της φιλίας και της συνύπαρξης υπήρξε από τα πιο κομβικά πρόσωπα του διαθρησκευτικού διαλόγου εργαζόμενος ακατάπαυστα για την αιώνια ειρήνη που μόνο ο Ιησούς Χριστός προσφέρει. Η πολύπλευρη δράση του στη χειραζόμενη τότε Αλβανία ανέδειξε την οικουμενική – δηλαδή βαθιά χριστιανική – προσωπικότητά του με την άσκηση προσπάθειά του να καταπραύνει άβοεστα εθνικά και θρησκευτικά μίσση που χαρακτήριζαν την ευρύτερη περιοχή. Τελικά κατάφερε τον στόχο του με τη στελέχωση και ισχυροποίηση της Αυτοκέφαλης Ορθόδοξης Εκκλησίας της Αλβανίας, αλλά και με τη συμφιλίωση μεταξύ των θρησκευτικά διαφορετικών προτάσσοντας την αξία της ανθρωπίνης ζωής και αξιοπρέπειας.

ΓΝΩΜΗ

ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΜΑΡΙΟΠΑ

Σπουδαίο εργαλείο για την προσπάθειά του αναδείχθηκε η εκπαίδευση και η παιδεία, τα φέλιπ και τους τρόπους της οποίας κατείχε

καλά ο ίδιος ως σημαντικός πανεπιστημιακός δάσκαλος στη Θεολογική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (1972-1992), αλλά και αλλού. Το παιδευτικό του έργο στην πολύπαθη Αλβανία είχε να αντιμετωπίσει τις συμπληγώδες πέτρες του απόηχου της κομμουνιστικής αθεΐας και του καπιταλιστικού «οράματος» που μόνο σύγχυση προκαλούσαν ειδικά στους νέους ανθρώπους.

Με ιδιαίτερη φροντίδα ανέπτυξε την ιερατική σχολή για άνδρες και γυναίκες, ώστε να καταστούν ικανοί για προσφορά στην τοπική Εκκλησία τους. Ως αποτέλεσμα η Εκκλησία της Αλβανίας στελεχώθηκε με αλβανούς ιερείς και επισκόπους, ενώ σημαντικό ρόλο διαδραμάτισαν και οι γυναίκες αναλαμβάνοντας διάφορες διακονίες στο φιλανθρωπικό έργο, στην εκπαίδευση, στην ιεραποστολή αλλά και στη διοίκηση, αναδεικνύοντας τον πλούτο της προσφοράς τους.

Συγχρόνως, όμως, απέδειξε στην πράξη και τη βασική του θέση ότι η Εκκλησία οφείλει να είναι παρούσα και συμμετοχική σε όλους τους τομείς του βίου. Ετσι φρόντισε ιδιαίτερα για την υγειονομική περιθαλψη των ανθρώπων παράλληλα με την κοινωνική μέριμνα, την πολυεπίπεδη ανάπτυξη και ιδιαίτερα τον πολιτισμό, τον οποίο αντιλαμβανόταν ως διττή απόδειξη σεβασμού απέναντι στη δημιουργία του Θεού και στην ανθρωπινή αξιοπρέπεια. Η Εκκλησία της Αλβανίας εξελίχθηκε σε σημαντικό παράγοντα της οικονομικής ζωής και ανάπτυξης της Αλβανίας ως ένας από τους σοβαρότερους επενδυτές και δημιουργούς θέσεων εργασίας.

Εξίσου καρποφόρα υπήρξε και η συμβολή του σε παγκόσμιο επίπεδο μέσω της σύνθετης δραστηριότητάς του στην οικουμενική κίνηση και στο Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών αναλαμβάνοντας καίριες θέσεις. Πρωταγωνίστησε τόσο στον τομέα της ιεραποστολής και του ευαγγελισμού των ανθρώπων κυρίως στην Αφρική, όσο και στον διαθρησκευτικό διάλογο τον οποίο αντιλαμβανόταν «όχι απλά ως ανταλλαγές λόγων» αλλά ως έναν πραγματικό «Διάλογο Ζωής». Ακριβώς επειδή οι θρησκείες «στα αδιέξοδα στα οποία μας οδηγεί ο τεχνικός πολιτισμός, καλλιεργώντας την αυτάρκεια, την υπερηφάνεια και την απληστία, υπενθυμίζουν ότι το μέσον για την πνευματική ισορροπία του ανθρώπου δεν είναι η υποταγή της φύσεως στις επιθυμίες του ατόμου, αλλά η υποταγή της ατομικής επιθυμίας, η απάρνηση, η άσκηση, η κάθαρση του εγώ, η αναζήτηση και η βίωση του αγίου».

Αν και η εκδημία του καθιστά την πραγματικότητα σαφώς φτωχότερη, οι οδοί που χάραξε με τη ζωή του θα συνεχίσουν να μας καθοδηγούν προς ένα καλύτερο μέλλον.

Ο Μιχάλης Μαρϊόπουλος είναι ανανήρωτης καθηγητής Ιστορίας Θρησκευμάτων, Τμήμα Θεολογίας, ΕΚΠΑ

Αναστάσιος: κόσμημα αναστάσιμης ζωής

Χρειάζονται τόμοι για να παρουσιασθή η προσωπικότητα και η μεγάλη προσφορά του μακαριστού Αρχιεπισκόπου Τιράνων, Δυρραχίου και πάσης Αλβανίας Αναστασίου στην Εκκλησία της Ελλάδος, τον πανεπιστημιακό χώρο, στην Αλβανία, στην κοινωνία και σε όλο τον κόσμο.

Τον γνώρισα από νεαρό κληρικό και στη συνέχεια είχα επικοινωνία μαζί του σε όλες τις φάσεις της εξέλιξής του, διότι αγαπούσε και σεβόταν υπερβολικά τον Γέροντά μου άγιο Καλλίνικο, Μητροπολίτη Εδέσσης.

Δεν θα ξεχάσω μια σκηνή. Όταν το 1984 ήλθε στο νοσοκομείο να επισκεφθεί τον άγιο Καλλίνικο γονάτισε μπροστά στο κρεβάτι του, δεν θέλησε να τον ξυπνήσει από σεβασμό και ευγένεια, ασπάστηκε τα πόδια του λέγοντας, «ως ωραίοι οι πόδες των ευαγγελιζομένων την ειρήνην, των ευαγγελιζομένων τα αγαθά» (Ρωμ. 1', 15) και αμέσως στράφηκε σε μένα και μου είπε: «Είναι κόσμημα της Εκκλησίας».

Νομίζω ότι αυτή η απλή και αυθόρμητη σκηνή τον χαρακτηρίζει σε όλη τη ζωή του. Αναγνώριζε τους αγίους που εργάζονται κενωτικά και θυσιαστικά για την Εκκλησία, αγαπούσε και ασκούσε την ιεραποστολή, ασπαζόταν τις ποικιλότητες πληγές και τις ασθένειες των ανθρώπων με όλο το ποιμαντικό του έργο, ήταν υπερβολικά ευγενής και τελικά ήταν και είναι ο ίδιος ένα «κόσμημα της Εκκλησίας».

Το όνομά του, Αναστάσιος, από τη βάπτισή του και στη συνέχεια ως κληρικός, έδειχνε ότι κατά καταπληκτικό τρόπο, παντού όπου πήγαινε, μετέφερε το μήνυμα της Αναστάσεως του Χριστού, ως νίκη επί του θανάτου και της κάθε μιζέριας, ως θρίαμβο της ζωής.

Διέπρεψε παντού όπου βρέθηκε και ξεχώρισε ως θεολόγος, ιεραπόστολος, ποιμένας, ερευνητής, πανεπιστημιακός, επίσκοπος, εισηγητής σε συνέδρια, προκαθήμενος Εκκλησίας μεταφέροντας παντού αναστάσιμο λόγο, ελπίδα ζωής, ανιδιοτελή αγάπη. Και όλα αυτά τα έκανε με ευγενή και μελιχίο τρόπο, με ιλαρό και χαρούμενο πρόσωπο.

Ήταν ένας αναστάσιμος άνθρωπος και κληρικός και με τη ζωή του επιβεβαίωνε το όνομά του: Αναστάσιος.

Αυτό το έζησε σε όλη του τη ζωή μέχρι την τελευταία του στιγμή. Όταν πριν από λίγες ημέρες (8 Ιανουαρίου 2025) εκ μέρους του Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμου και όλων των μελών της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου τον επισκεφθήκαμε μαζί με τον Μητροπολίτη Δημητριάδος κ. Ιγνάτιο για να του μεταφέρουμε την αγάπη της Ιεράς Συνόδου και όλων όσοι τον γνώρισαν μας είπε δύο φράσεις: «Χριστός Ανέστη» και «είμαι ευγνώμων σε όλους».

Αυτό δείχνει όλη την προσωπικότητα του μακαριστού Αναστασίου όπως την εξέφραζε σε όλη του τη ζωή. Πίστευε στην Ανάσταση του Χριστού, εμπνεόταν από αυτήν, ήθελε να ανασταίνει όλους τους πονεμένους ανθρώπους και ήταν υπερβολικά ευγενής και ευγνώμων άνθρωπος.

Αυτό το έζησε σε όλη του τη ζωή μέχρι την τελευταία στιγμή. Όταν πριν από λίγες ημέρες (8 Ιανουαρίου 2025) εκ μέρους του Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμου και όλων των μελών της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου τον επισκεφθήκαμε μαζί με τον Μητροπολίτη Δημητριάδος κ. Ιγνάτιο για να του μεταφέρουμε την αγάπη της Ιεράς Συνόδου και όλων όσοι τον γνώρισαν μας είπε δύο φράσεις: «Χριστός Ανέστη» και «είμαι ευγνώμων σε όλους».

Αυτό δείχνει όλη την προσωπικότητα του μακαριστού Αναστασίου όπως την εξέφραζε σε όλη του τη ζωή. Πίστευε στην Ανάσταση του Χριστού, εμπνεόταν από αυτήν, ήθελε να ανασταίνει όλους τους πονεμένους ανθρώπους και ήταν υπερβολικά ευγενής και ευγνώμων άνθρωπος.

Αυτό δείχνει όλη την προσωπικότητα του μακαριστού Αναστασίου όπως την εξέφραζε σε όλη του τη ζωή. Πίστευε στην Ανάσταση του Χριστού, εμπνεόταν από αυτήν, ήθελε να ανασταίνει όλους τους πονεμένους ανθρώπους και ήταν υπερβολικά ευγενής και ευγνώμων άνθρωπος.

Ο μακαριστός Αρχιεπίσκοπος ήταν όντως «κόσμημα της Εκκλησίας» και «αναστάσιμος άνθρωπος» μέχρι την τελευταία στιγμή της ζωής του, έτσι θα τον θυμόμαστε και αυτό είναι το παράδειγμα και το υπόδειγμα για όλους μας.

Η επόμενη ημέρα στην Εκκλησία της Αλβανίας

Ποιος είναι ο Μητροπολίτης Κορυτσάς Ιωάννης που προκρίνεται για νέος Αρχιεπίσκοπος Αλβανίας

ΤΗΣ ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΡΟΒΒΑ

Ο Μητροπολίτης Κορυτσάς, Ιωάννης, κατά κόσμον Φατίρ Πελούσι, φαίνεται πως θα είναι ο επόμενος Αρχιεπίσκοπος της Εκκλησίας της Αλβανίας. Ο Μητροπολίτης Ιωάννης, ο οποίος κατάγεται από τα Τίρανα, είναι 68 ετών και το περασμένο καλοκαίρι γιόρτασε τα 26 χρόνια από την ενθρόνισή του όντας ένας από τους μακροβιότερους ιεράρχες της Αλβανίας. Λίγες ώρες μετά την εκδήμια του Αναστασίου, ο Μητροπολίτης Κορυτσάς εξελέγη τοποτηρητής του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου, με απόφαση της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Αλβανίας, η οποία συνεδρίασε εκτάκτως το πρωί του Σαββάτου.

Υπενθυμίζεται ότι ο Αναστάσιος μετέβη στην Αλβανία το 1991 ως πατριαρχικός εξάρχος και το 1992 έγινε Αρχιεπίσκοπος της Εκκλησίας της Αλβανίας, η οποία συστάθηκε με τόμο του Οικουμενικού Πατριαρχείου ως αυτοκέφαλη Εκκλησία. Μετά την έκδοση του τόμου αυτοκεφαλίας, το Οικουμενικό Πατριαρχείο δεν έχει

καμία εμπλοκή στην εκλογή νέου Αρχιεπισκόπου, ενώ πριν από μερικά χρόνια το αλβανικό κράτος έθεσε ως προϋπόθεση για την εκλογή νέου επικεφαλής της τοπικής Εκκλησίας την ύπαρξη ή την κτίση της αλβανικής υπηκοότητας. Ο επόμενος Αρχιεπίσκοπος θα εκλεγεί από την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Αλβανίας, την οποία απαρτίζουν οι έξι μητροπολίτες της χώρας. Οι τέσσερις εξ αυτών είναι αλβανικής καταγωγής και οι δύο Έλληνες.

Η ενθρόνιση του Μητροπολίτη Ιωάννη πραγματοποιήθηκε στην Κορυτσά το 1998, στον μητροπολιτικό ναό της Ζωοδόχου Πηγής, ενώ πέντε μέρες νωρίτερα είχε προηγηθεί η χειροτονία του από τον Αρχιεπίσκοπο Αναστάσιο, παρουσία του Μητροπολίτη Βερατίου και των δύο εκπροσώπων του Οικουμενικού Πατριαρχείου, του Μητροπολίτη Πέργης Ευάγγελου και του Μητροπολίτη Φιλαδέλφειας Μελιτών. Ο Ιωάννης βαπτίστηκε κρυφά χριστιανός το 1979 και πραγματοποίησε θεολογι-

κές σπουδές στις ΗΠΑ. Πριν από την ανάδειξή του στο επισκοπικό αξίωμα είχε υπηρετήσει ως καθηγητής και κοσμιάρχης της Θεολογικής Ακαδημίας «Η Ανάσταση του Χριστού» στο Δυρράχιο. Ο Ιωάννης θεωρείται ότι διατηρεί καλές σχέσεις με την σημερινή κυβέρνηση της Αλβανίας, η οποία έχει δείξει ενδιαφέρον για τη διαδοχή, ενώ, σύμφωνα με πληροφορίες, αποτελούσε και επιλογή του μακαριστού Αναστασίου.

Υποψήφιοι

Τα υπόλοιπα μέλη της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Αλβανίας που θα μπορούσαν να είναι υποψήφιοι για τη θέση είναι οι:

- Μητροπολίτης Αργυροκάστρου - Χειμάρρας, Δημήτριος, κατά κόσμον Δημήτριος Ντιγκμασάνης. Κατάγεται από τις Σέρρες και είναι 85 ετών. Εκάφη μοναχός στην Ιερά Μονή Αγίας Αικατερίνης Σινά και διετέλεσε καθηγητής στην Εκκλησιαστική Σχολή Πάτμου. Από το 1991 μέχρι το 2006 υπηρέτησε ως πρωτοσύγκελος της

Κλίμα συγκίνησης για τον Αναστάσιο –

▶ Στη Μητρόπολη Αθηνών τελέσθηκε τρισάγιο υπέρ της αναπαύσεως της ψυχής του μακαριστού Αρχιεπισκόπου Τιράνων, Δυρραχίου και πάσης Αλβανίας, Αναστασίου

Σε κλίμα συγκίνησης, παρουσία της πολιτικής και πολιτειακής ηγεσίας της χώρας, τελέστηκε χθες το πρωί, στη Μητρόπολη Αθηνών, τρισάγιο υπέρ της αναπαύσεως της ψυχής του μακαριστού Αρχιεπισκόπου Τιράνων, Δυρραχίου και πάσης Αλβανίας Αναστασίου. Το τρισάγιο τέλεσε ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Πάσης Ελλάδος Ιερώνυμος, ενώ προηγήθηκε Θεία Λειτουργία προεξάρχοντος του Μητροπολίτη Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου, Ιερρόθεου.

Το σκίνωμα του μακαριστού Αναστασίου είχε τεθεί σε λαϊκό προσκύνημα από χθες μέχρι σήμερα νωρίς το πρωί, ενώ στη συνέχεια αναμένεται να αναχωρήσει οδικώς για την Αλβανία, μέσω του συνοριακού σταθμού Κακαβιά, συνοδεία ιεραρχών από την Ελλάδα και την Αλβανία. Στα Τίρανα θα τεθεί, επίσης, σε λαϊκό προσκύνημα, ενώ η εξοδεία ακολουθία και η ταφή του Αναστασίου κάτω από το Ιερό Βήμα του Καθεδρικού Ναού της

Ο Ιωάννης βαπτίστηκε κρυφά χριστιανός το 1979 και πραγματοποίησε θεολογικές σπουδές στις ΗΠΑ, θεωρείται ότι διατηρεί καλές σχέσεις με τη σημερινή κυβέρνηση της Αλβανίας, η οποία έχει δείξει ενδιαφέρον για τη διαδοχή, ενώ, σύμφωνα με πληροφορίες, αποτελούσε και επιλογή του μακαριστού Αναστάσιου

Μητροπόλεως Αργυροκάστρου και χειροτονήθηκε στον ιερό ναό Ευαγγελισμού της Θεοτόκου Τιράνων Μητροπολίτης Αργυροκάστρου από τον μακαριστό Αναστάσιο.

■ Μητροπολίτης Βερατίου, Αυλώνας και Κανίνης, Αστιος, ο οποίος γεννήθηκε το 1974 στο Δυρράχιο. Ο Αστιος υπήρξε πνευματικό παιδί και στενός συνεργάτης του μακαριστού Αναστάσιου από τα πρώτα κιόλας χρόνια του στην Αλβανία. Έχει υπηρετήσει ως βοηθός επίσκοπος του Αναστάσιου, πρωτοσύγκελος της Αρχιεπισκοπής Τιράνων, καθηγητής επί 13 χρόνια στην Εκκλησιαστική Ακαδημία Δυρραχίου, μέλος του Εκτελεστικού Συμβουλίου του Διαθρησκευτικού Συμβουλίου Αλβανίας και συνυπεύθυνος στο Γραφείο Νεότητας της Αρχιεπισκοπής.

■ Μητροπολίτης Ελμπασάν, Αντώνιος, γεννημένος στα Τίρανα το 1969. Ενόρνησθηκε μητροπολίτης το 2016, όταν ιδρύθηκε η Μητρόπολη Ελμπασάν. Σπούδασε στη Θεολογική Σχολή του ΕΚΠΑ και παρακολούθησε

μεταπτυχιακές σπουδές στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Είναι κάτοχος master στην Κοινωνική Ψυχολογία και Επικοινωνία, ενώ σπούδασε, επίσης, στο Πανεπιστήμιο UBIS της Γενεύης. Έχει λάβει μέρος σε πολλές διεθνείς διασκέψεις και συναντήσεις εκπροσωπώντας την Εκκλησία της Αλβανίας.

■ Μητροπολίτης Απολλωνίας - Φιέρι, Νικόλαος (Νίκο Χύκα) από το Ζουπάν του Φιέρι. Είναι 52 ετών και βαπτίστηκε χριστιανός το 1995 στο χωριό Βάλτα της Μητροπόλεως Τριφυλίας. Το 2000 αποφοίτησε από την Ιερατική Σχολή Αναστάσεως του Σωτήρος του Δυρραχίου. Το ίδιο έτος εκάρη μοναχός και στη συνέχεια χειροτονήθηκε διάκονος και πρεσβύτερος. Αποφοίτησε από τη Θεολογική Σχολή Αθηνών το 2006. Είναι Μητροπολίτης Απολλωνίας- Φιέρι από το 2016.

■ Μητροπολίτης Αμαντίας, Ναθαναήλ, κατά κόσμον Κωνσταντίνος Στεργίου. Είναι ο δεύτερος Έλληνας μητροπολίτης της Εκκλησίας της Αλβανίας, είναι 68 ετών και κατάγεται από τους Ταξιάρχες Τρικάλων. Αποφοίτησε από τη Θεολογική Σχολή Θεσσαλονίκης και εκάρη μοναχός στην Ιερά Μονή Μεγίστης Λαύρας του Αγίου Όρους. Χειροτονήθηκε διάκονος το 1982 και πρεσβύτερος το 1987. Από το 1991 μέχρι το 2011 υπηρέτησε ως εφημέριος και ιεροκίρυκας στη Μητρόπολη Αργυροκάστρου και καθηγητής στο Εκκλησιαστικό Λύκειο «Τίμιος Σταυρός» Αργυροκάστρου. Το 2016 εξελέγη μητροπολίτης.

Σε κάθε περίπτωση, η παρουσία του Αναστάσιου, ενός Έλληνα ιεράρχη, που επί δεκαετίες διακονούσε το ευαγγέλιο στην αλβανική επικράτεια, άφησε ανεξίτηλο αποτύπωμα: πλέον οι επόμενες κινήσεις της Αρχιεπισκοπής θα εξαρτηθούν από το πρόσωπο που θα αναλάβει τα νήια της με βασικό στοιχείο να καταφέρει να διατηρήσει την εξωστρέφειά της.

«Συνέβαλε στον αγώνα για την ειρήνη και την καταλλαγή και για την προαγωγή της Ιεράς Επιστήμης»

Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος

«Αποχαιρετώ μία από τις σπουδαίες μορφές της Ορθόδοξης Εκκλησίας»

Κατερίνα Σακελλαροπούλου

«Η προσφορά του στην Ορθοδοξία είναι ανεκτίμητη. Με τη σφραγίδα του να μένει ανεξίτηλη σε κάθε γωνιά της γης»

Κυριάκος Μητσοτάκης

Τα μηνύματα για την απώλειά του

Αναστάσεως του Χριστού στα Τίρανα θα τελεστούν το πρωί της Πέμπτης. Σημειώνεται πως η Εκκλησία της Αλβανίας έχει κηρύξει πενθήμερο πένθος από τις 25 έως τις 29 Ιανουαρίου.

Η κοίμηση του Αρχιεπισκόπου Αλβανίας Αναστάσιου έπετα από πολυήμερη νοσηλεία του στο νοσοκομείο Ευαγγελισμού, εξαιτίας πολυοργανικής ανεπάρκειας, έχει προκαλέσει θλίψη σε ολόκληρο τον ορθόδοξο κόσμο.

Οι δηλώσεις

Την προσφορά και το έργο του εξήραν με δηλώσεις τους κορυφαίοι ιεράρχες, προσωπικότητες της πολιτικής ζωής, εκπαιδευτικά ιδρύματα, Έλληνες ομογενείς, εκπρόσωποι οργανώσεων που τον γνώρισαν και συνεργάστηκαν μαζί του και πλήθος άλλων. «Ανακαινιστή και αναμορφωτή» της Εκκλησίας, «που συνέβαλε στον αγώνα για την ειρήνη και την καταλλαγή και για την προαγωγή της Ιεράς Επιστήμης», τον αποκάλεσε, μεταξύ άλλων, ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος,

ενώ η Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου ανέφερε στη συλλυπητήρια δήλωσή της: «Αποχαιρετώ μία από τις σπουδαίες μορφές της Ορθόδοξης Εκκλησίας», «μία κορυφαία προσωπικότητα που συνέδεσε τον θεολογικό στοχασμό με την πρακτική της άσκησης προσφοράς, καταλείποντας σπουδαίο ποιμαντικό, κοινωνικό, εκπαιδευτικό και φιλανθρωπικό έργο».

Την οδύνη του για την εκδημία του Αναστάσιου εξέφρασε και ο Πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης, ο οποίος θα παραστεί και στην κηδεία του Μακαριστού Αρχιεπισκόπου Αλβανίας στα Τίρανα. «Η προσφορά του στην Ορθοδοξία είναι ανεκτίμητη. Με τη σφραγίδα του να μένει ανεξίτηλη όχι μόνο στη γειτονική χώρα, αλλά σε κάθε γωνιά της γης όπου ζει και αναπνέει ο Έλληνας. Μία φωνή που μπορεί να σίγησε, που θα εκπέμπε, ωστόσο, για πάντα μηνύματα ζωής και ειρηνικής συνύπαρξης», σημείωσε.

Για ένα «φωτεινό παράδειγμα

θρησκευτικού ηγέτη, πνευματικού ποιμένα αλλά και πανεπιστημιακού δασκάλου και αγωνιστή που αναγνωρίστηκε διεθνώς και έγινε καθολικά αποδεκτός για την πολύπτυχη προσφορά του στον συνάνθρωπο και το κοινωνικό σύνολο» και που «ανέδειξε το μήνυμα του χριστιανισμού έχοντας πάντα στο επίκεντρο της δράσης του την έννοια της αγάπης, της αλληλεγγύης και της κοινωνικής προσφοράς», έκαναν λόγο οι πρυτανικές Αρχές του ΑΠΘ, στο οποίο ο Αναστάσιος είχε αναγορευθεί επίτιμο διδάκτορας λαμβάνοντας την ανώτατη διάκριση του Ιδρύματος «Χρυσούς Αριστοτέλης».

Τα συλλυπητήριά της για την κοίμηση του μακαριστού Αρχιεπισκόπου Αλβανίας, ο οποίος ήταν και επίτιμο μέλος της, εξέφρασε επίσης η Ακαδημία Αθηνών, η οποία ανήρτησε μεσοστά τη σημαία του μεγάρου της για τρεις ημέρες από την αναγγελία της κοίμισής του.

KATEPINA ROBBA